

MEMO

Aan : De gemeenteraad van Koggenland
Van : Het college van burgemeester en wethouders van
Koggenland
Onderwerp : Memo Asiel juli 2023
Datum : 5 juli 2023
Documentnr : D23.007398
Zaaknummer : ZK23001746

Geachte raadsleden,

Vrijwel dagelijks verschijnen er in de media berichten over de asiel- en migratiecrisis in ons land. Met deze memo willen wij u nog vóór het zomerreces informeren over de stand van zaken vanuit het perspectief van de gemeente Koggenland en u nadrukkelijk uitnodigen om na het zomerreces het gesprek aan te gaan over dit onderwerp.

Inleiding

De gemeente Koggenland heeft de afgelopen jaren volop haar verantwoordelijkheid genomen voor de huisvesting van bijzondere doelgroepen in de gemeente, waaronder asielzoekers. Zo is - zoals u bekend - in maart 2023 een crisisnoodopvang (CNO) in Koggenland gerealiseerd. Naast de CNO in Avenhorn, zijn in Koggenland honderden gevluchte Oekraïners gehuisvest in de opvang in Scharwoude en bij particulieren. Ook worden er al jarenlang statushouders (asielzoekers met een verblijfsvergunning) gehuisvest en spant Koggenland zich in arbeidsmigranten in de samenleving op te nemen. Wij zijn trots op de opvang en de vele (lokale) initiatieven die er voor deze bijzondere doelgroepen in Koggenland zijn.

De tijd staat echter niet stil. (Inter)nationale ontwikkelingen maken dat extra opvangplekken ook in Koggenland en West-Friesland nodig zullen zijn. De prognoses voor asielzoekers die dit jaar naar Nederland komen zijn onlangs verhoogd van 50.000 naar 77.000 personen, met een grote onzekerheid voor de jaren na 2023. Daarnaast is de verwachting dat er voor nog eens 40.000 ontheemden uit Oekraïne opvangplekken gevonden moeten worden.

Spreidingswet

Vanwege de overbelasting van de opvang van asielzoekers in Nederland en met name in Ter Apel heeft de staatssecretaris van Justitie de zogenaamde Spreidingswet ter behandeling naar de Tweede kamer gestuurd. Een Infographic van het ministerie van Justitie en Veiligheid over de Spreidingswet vindt u in de bijlage bij deze brief ([Bijlage 1](#)). De Spreidingswet beoogt - gezien de genoemde grote tekorten aan opvangplekken in Nederland - gemeenten of regio's min of meer te dwingen opvangplekken mogelijk te maken. De uitkomst van de behandeling van de Spreidingswet is echter nog onzeker. De eerdergenoemde aantallen laten echter zien dat het Rijk met of zonder de Spreidingswet er niet aan ontkomt wederom een beroep te moeten doen op de gemeenten. De vraag dient zich dan ook aan of de West-Friese gemeenten de invoering van de Spreidingswet af willen wachten of dat zij willen anticiperen op een nieuw beroep van de staatssecretaris op de gemeenten. Hierbij dient in aanmerking te worden genomen dat het Rijk geen medewerking meer zal verlenen aan vormen van CNO, zoals bijvoorbeeld thans in Koggenland het geval is. Het Rijk gaat er van uit dat het mogelijk moet zijn om asielzoekers te huisvesten in meer permanente huisvestingsvormen, zoals tijdelijke woningen. Daar waar de CNO een bevoegdheid van de

burgemeester betreft, zijn de genoemde andere vormen van huisvesting een aangelegenheid van het college en uw raad.

Regionale samenwerking

Begin dit jaar hebben de colleges van de zeven West-Friese gemeenten de intentie uitgesproken regionaal samen te willen werken om de huidige en nog te verwachten instroom van asielzoekers te coördineren. Concreet is aan de samenwerking inhoud gegeven door afspraken te maken over de CNO voor asielzoekers in achtereenvolgens de gemeenten Enkhuizen, Koggenland en Medemblik, met uiteindelijk een meer definitieve opvang in een volgende gemeente, het zogenaamde "treintje". De CNO is in maart 2023 verplaatst van de gemeente Enkhuizen naar Koggenland. De CNO aan de Julianastraat in Avenhorn functioneert tot volle tevredenheid van bewoners en omgeving.

Een (nadere) blik vooruit

In een brief van 2 mei jl. hebben de voorzitters van de Regionale Regietafel Vluchtelingen (RRT) en de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VR NHN) een update gegeven over de actuele vraag naar opvangplekken en de mogelijke gevolgen van de komst van de Spreidingswet. Een afschrift van de brief van 2 mei jl. treft u aan bij deze raadsinformatiebrief ([Bijlage 2](#)). Uitgaande van een verdeelsleutel naar rato van het aantal inwoners, zouden er dit jaar in West-Friesland 400-600 extra opvangplekken voor asielzoekers gerealiseerd moeten worden. Het zal niet voor iedere gemeente in West-Friesland mogelijk zijn huisvesting te bieden, bijvoorbeeld door gebrek aan ruimte. De beoogde Spreidingswet maakt het mogelijk tot uitruil te komen door regionale afspraken te maken. Als voorbeeld de regio Zaanstreek Waterland. De gemeente Zaanstad ziet kans de opvang van 1.500 asielzoekers in zeecruiseschepen mogelijk te maken, Purmerend en de andere Waterlandse gemeenten hebben toegezegd flexwoningen te willen bouwen voor 500 Oekraïners waarmee in gezamenlijkheid de regionale opgave ingevuld kan worden.

Al met al blijft het een enorme opgave voor de West-Friese gemeenten en Koggenland om huisvesting van asielzoekers en andere bijzondere groepen mogelijk te maken. Ook bij de eigen inwoners van Koggenland is immers sprake van een grote vraag naar woonruimte. Hoewel niet in alle opzichten vergelijkbaar, zijn er veel (bijzondere) doelgroepen die dringend huisvesting nodig hebben: (kinderen van) eigen inwoners, spoedzoekers, uitstromers uit intramurale voorzieningen, statushouders en arbeidsmigranten. Met de beperkte ruimtelijke mogelijkheden in de gemeenten zal dit onderwerp regelmatig regionaal en lokaal geagendeerd moeten worden om goede en politiek gedragen afspraken te kunnen maken over de schaarse mogelijkheden die beschikbaar zijn of komen.

Het spreekt voor zich dat de toename van asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne en de daarmee gepaarde huisvestingsvraag impact zal hebben op de samenleving. Bij het in beeld brengen van de opgave en het eventueel uitwerken van plannen zal duidelijk worden welke materiele en immateriële gevolgen er zullen zijn voor de gemeente. Voorshands zijn er voor de gemeente Koggenland geen extra kosten verbonden aan het anticiperen op of de kosten voor de invoering van de Spreidingswet. Begin februari dit jaar is voor rekening van het COA een regionaal regisseur voor West-Friesland aangesteld om bestaande afspraken in goede banen te leiden en om voorbereidingen te treffen voor de opgave die ons te wachten staat.

Tot slot

Wij hechten er aan u met deze memo te informeren over de ontwikkelingen rondom de huisvesting van asielzoekers in West-Friesland/Koggenland en de Spreidingswet. De komende periode bereiden wij voorstel voor over de (toekomstige) opvang van asielzoekers, statushouders en Oekraïense

vluchtelingen binnen West-Friesland/Koggenland. Wij nodigen u graag uit om dit onderwerp en genoemd voorstel na de zomer te agenderen voor 'Het Gesprek'.

Bijlagen:

1. Infographic Ministerie van Justitie invoering Spreidingswet
2. Brief van 2 mei van RRT en VR NHH